

SUDSKA HRONIKA: SLUCAJ MILOSEVIC

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Nova istrazivanja osporavaju Milosevicevu verziju onoga sto se dogadjalo na Kosovu.

Od samog pocetka sudjenja, Slobodan Milosevic je ispoljavao veliko samopouzdanje pri iznosanju preciznih podataka o vremenu, mestima i posledicama bombardovanja NATO. Te bombe, insistirao je on, bile su glavni uzrocnik masovnih kretanja stanovnistva, ubistava i unistavanja kulturnih i verskih spomenika kosovskih Albanaca.

No, Milosevic se protekle nedelje suocio sa svedokom koji je takodje raspolagao preciznim podacima, narocito o posledicama bombardovanja NATO. Podaci koji su izneti u studiji pod naslovom "Unistavanje kulturnog nasledja na Kosovu, 1998-1999" drastico se razlikuju od onih iz Milosevicevih izvora.

Sadrzaj pomenutog izvestaja izlozio je Andreas Ridlmajer, strucnjak Harvardskog univerziteta za otomansko nasledje na Balkanu. On je, zajedno sa arhitektom i istoricarem arhitekture Endrjuom Hecerom, tokom 1999. i 2000. godine predvodio ekspertski tim koji je tri puta obisao Kosovo kako bi utvrdio opseg i uzroke unistavanja verskih spomenika.

Ridlmajer je pred sudom izjavio da je najvise u stvari stradalo islamsko arhitektonsko nasledje. Od 607 kosovskih dzamija, njih 225 je osteceno ili unisteno. U pitanju je "ocigledan ishod napada koji su izvršeni na dzamije", rekao je on. Unistavanje samih zgrada je cesto bilo praceno divljastvom nad religioznim rukopisima i ostalim predmetima. Verske skole, poznatije kao medrese i mektebi, derviske kolibe, hamami, kao i istorijski arhivi i biblioteke, takodje su poslužili kao mete.

Srpsko pravoslavno blago je na drugom mestu po ostecenosti. Skoro 80 pravoslavnih crkava i manastira osteceno je ili poharano u periodu od juna do oktobra 1999. Mnogi od tih objekata nalaze se u oblastima u kojima je prethodno bilo unistavano muslimansko blago. Ridlmajer je to opisao kao "cin odmazde". Katolicko nasledje je najmanje stradalo. Sedam crkava je osteceno, dok su dve unistene.

Znacajno je i to sto je Ridlmajerov tim krenuo tragom zvanicne beogradske verzije, te je tako posetio sve objekte na Kosovu koje su jugoslovenske vlasti stavile na spisak onoga sto je, po njihovom tvrdjenju, unistio ili ostetio NATO.

Od svih lokacija koje je Beograd naveo kao mete napada NATO, prema recima iz studije, "ni za jednu se nije utvrdilo da postoje bilo kakvi znaci ostecenja koji bi se mogli pripisati napadu iz vazduha . . . dok je za neke od njih utvrdjeno da su u potpunosti netaknute".

Jedini objekti koje je pogodio NATO bili su seoska dzamija nadomak Prizrena i napustena katolicka crkva u Djakovici, koji u beogradskoj "zvanicnoj" verziji nisu ni pomenuti.

"Ostecenja su ocigledno naneta sa samog tla", otkriva izvestaj. Srpska vojska, policija ili paravojne formacije ostetile su islamske lokalitete, dok je Pravoslavna crkva stradala u napadima kosovskih Albanaca po okoncanju rata.

Uprkos svim tim cinjenicama, Milosevic se u unakrsnom ispitivanju drzao svoje "zvanicne verzije" i insistirao na tome da su unistenja bila posledica bombardovanja NATO. On je odbacio Ridlmajerove akreditive, rekavši da su on i njegove kolege "podanici zemlje koja je predvodila agresiju protiv Jugoslavije

[tj. SAD]", da su finansirani "americkim novcem", te da cine sve kako bi pomogli tuzilastvu.

Ali je sam Milosevic, u stvari, potvrdio pouzdanost pomenute studije. Posto je iscitao poduzi spisak pravoslavnih crkava i manastira na Kosovu, pitajuci Ridlmajera da li je svestan toga da su ti objekti unisteni ili osteceni, potonji je uzvratio da je obisao svaku od tih zgrada i rekao da u samom izvestaju postoji i detaljan opis prirode svih ostecenja. Istovremeno, on je naglasio i to da steta nije naneta iz vazduha, nego sa zemlje.

Drugi svedok, britanski general u penziji Karol Drevjenkjevic, svedocio je o dogadjajima koji su prethodili vazdusnim udarima NATO. Kao zamenik sefa Kosovske verifikacione misije (KVM), on je u periodu od oktobra 1998. do marta 1999. bio zaduzen za nadgledanje sporazuma koji je povodom kosovske krize bio sklopljen izmedju Milosevica i americkog izaslanika Ricarda Holbruka.

Drevjenkjevicevo svedocenje o onome sto se dogadjalo 16. januara 1999. u Racku, nakon masakra koji je izvršen nad 45 kosovskih Albanaca (a koji je ukljucen i u samu optuznicu protiv Milosevica), bice nastavljeno sledece nedelje, pa ce o njemu biti reci u narednom Dnevniku tribunala.

Mirko Klarin je visi urednik IWPR za pitanja tribunala za ratne zlocine i glavni urednik novinske agencije SENSE.

Location: Kosovo

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-hronika-slucaj-milosevic-6>